

KLIMATOPIA

Gæstespil med Teater Zeppelin

Foto: Bjarne Stæhr

SKOLEMATERIALE

Odense Teater 2009/10

KLIMATOPIA

Spillested

Odense Teater, Sukkerkogeriet, Roersvej 33, Odense C

Spilleperiode

8. - 19. februar 2010

Spilletid

Forestillingen spiller både kl. 10.00 og kl. 12.00.
Forestillingen varer ca. 55 minutter uden pause.

Manuskript

Maj Rørbæk Damgaard
efter idé af det kunstneriske hold og Teatret Zeppelin

Instruktør

Mikkel Flyvholm

Scenograf

Johan Kølkjær

Kostumier

Camilla Lind

Komponist

Benjamin Koppel

Forestillingen anbefales fra 7 år

Medvirkende

Anemone
Julie Riis

Storm/Ørn
René Benjamin Hansen

Karl Johan/Isbjørnen/Modstandsmissionslederen
Ole Boisen

Antilope/Tiger
Tina Kruse Andersen

Indholdsfortegnelse

KLIMATOPIA 2

Indledning 4

Handlingen i KLIMATOPIA 5

Kan teater gøre en forskel i klima- og miljødebatten? 6

Hvad sker der egentlig med klimaet? 9

Virkelighedens KLIMATOPIA? 10

Hvad kan du selv gøre? 12

Klimalisten 13

Idéer til gruppearbejde 14

Inspiration om emnet 16

Om at gå i teatret 17

Indledning

Hermed et miniskolemateriale til forestillingen KLIMATOPIA.

Læs hvad den kunstneriske leder på Teatret Zeppelin, Mie Brandt, har skrevet om idéen bag og tilblivelsen af forestillingen KLIMATOPIA.

Læs desuden et idéoplæg til gruppearbejde omkring fremtiden og hvordan man måske kan overleve i den.

Desuden har vi forsøgt at samle lidt fakta om klimaet og idéer til hvad vi kan gøre for at undgå klimaforandringer.

Af inspirationslisten fremgår nogle gode links til andre steder hvor man kan samle viden og idéer.

Læs også om nogle praktiske ting, det kan være godt at tænke over, inden man tager i teatret, og mens man er der. Vi håber det kan være med til at give alle en god oplevelse.

God fornøjelse med arbejdet.

Skolematerialet er skrevet af Lillian Riemer, medlem af skolekontakten samt Odense Teater.

Hvis du har kommentarer eller spørgsmål til materialet, er du velkommen til at kontakte Line Hede Simonsen i Odense Teaters Presseafdeling på line@odenseteater.dk eller pr. telefon 63139253.

Handlingen i KLIMATOPIA

En hæsblæsende ekspedition i fremtidens tjeneste

Året er 2076 – 26 år efter Den Store Oversvømmelse. Livet leves i øbygger, på bjergtinder og i vandoverfladen. Anemone er på klasseudflugt til den anerkendte forskningsstation Klimatopia, hvor verdens førende forskere arbejder med klimatilpasning. Da klassen tager hjem fra dagens udflugt, bliver Anemone tilbage som uindbudt gæst. Her møder hun drengen Storm, som har boet på forskningsstationen hele sit liv og er en vigtig del af et epokegørende eksperiment.

Klimatopia er en nervepirrende teaterthriller baseret på børn og unges drømme og forestillinger om fremtiden, klimaet og vores planet. En højaktuel forestilling fuld af fantastiske idéer og påfund, krydret med action, humor og kærlighed.

Kan teater gøre en forskel i klima- og miljødebatten?

Af Mie Brandt, kunstnerisk leder på Teatret Zeppelin.

På Teatret Zeppelin har vi, inspireret af den betydelige daglige dosis klimastof fra stort set alle medier, og med omtanke for miljøet og en lyst til at skabe vedkommende teater for børn fra syv år, valgt at tage klimatematet op.

Som det første formulerede vi en målsætning; vores klimaprojekter skal skabes i teatrets ånd og med teatrets virkemidler. Vi vil sandsynligvis stille de samme spørgsmål som børn bliver stillet overfor i skolen, på udstillinger, i medierne mv., men vores bidrag skal være visuelle og teatraliske.

Klima og Utopi - en dramaworkshop

Vi begyndte i vinteren 2009 med at forberede klimaworkshoppen U-topi i samarbejde med Teater Camp X junior. Som det første dannede vi en fokusgruppe af børn, som vi stillede spørgsmål som; Hvad forventer jeg af fremtiden? Hvad drømmer jeg om? Hvad ligger bag mine behov? Er jeg parat til at tænke miljøaspektet ind i min dagligdag og ind i mine fremtidsplaner? Kan lysten til at skabe erstatte følelsen af afkald? Hvad gør mig glad – dybest set?

Fokusgruppens arbejde med dramaøvelser, samtaleøvelser og rollespil dannede grundlag for U-topi-workshoppens indhold og opbygning. Workshoppen varede fire timer og havde plads til 50 deltagere af gangen.

I et dramatiseret fremtidsværksted inviterede vi deltagerne med på en sanselig og dramatisk rejse, hvor klimaet var det overordnede tema. Ved hjælp af alle teatrets virkemidler undersøgte vi vores forestillinger og drømme om fremtiden gennem rolle- og forumspil, lyd, lys, interviews, drama- og sanseøvelser m.m. Deltagerne, som fra starten blev opdelt i tre grupper, gik fra rum til rum i en form for totalteater-koncept. På teatret havde vi bygget tre hovedrum; en solarium-lounge med sand og bagende sol, hvor en fantasirejse indlæst på mp3'ere bragte deltagerne til en fjern planet, et genbrugsværksted med opgaven; skab en nyttig opfindelse til fremtiden, og et rollespilsrum hvor deltagerne med egen krop og i fællesskab skabte still-billeder på deres drømme og forventninger til fremtiden. Workshoppen kulminerede i et fælles møde, hvor alle tre grupper præsenterede deres opfindelser og still-billeder for hinanden. Til sidst blev alle deltagerne erklæret for Klimaagenter og sendt ud i virkeligheden med en opfordring til, at fortælle alle og enhver om deres oplevelser og holdninger til emnet. Workshoppen var en stor oplevelse at afvikle, og den direkte kontakt med 'publikum' blandet med fiktionen var som en rigtig fed teateroplevelse. Vi har modtaget takkebreve fra skolerne med "tak for forestillingen", og det er jo interessant, at en workshop kan opfattes på den måde.

Klimatopia - ekspedition i fremtidens tjeneste

En hel del klogere på børn og unges drømme og forventninger til fremtiden gik vi ombord i de indledende øvelser til skabelsen af teaterforestillingen 'Klimatopia'.

Vi besluttede meget hurtigt, at denne forestilling skulle 'devises' frem, lidt i tråd med workshoppens tilblivelse. Det her stof er i den grad afhængig af de involveredes egne tanker og følelser – enhver form for løftede pegefingre og tørre facts bliver moraliserende og dødkedeligt, og det er ikke det, teatret kan og skal.

Til 'Klimatopia' samlede vi et hold af skuespillere, lyd- og lystechnkere, en forfatter, en instruktør og en scenograf, og stillede dem nogenlunde de samme spørgsmål som vores børnefokusgruppe var blevet stillet overfor.

Vi begyndte med at studere et utal af film og artikler om fremtid og klima, og uanset hvad vi så og læste, så vendte vi hele tiden tilbage til science fiction genren. Her var det muligt at skabe en visuel og fuldstændig opdigtet forestilling om fremtiden. Vi overvejede selvfølgelig også at skabe en skøn utopi, men det er ikke særlig dramatisk eller troværdigt, medmindre man lader utopien dække over – ja, en dystopi.

Vi havde premiere på 'Klimatopia' den 4. oktober 2009. Det var enormt så meget energi, der var i arbejdsrummet under processen. Hver dag kom der nyt materiale til, avisartikler, indslag fra nyhedsudsendelser mv. Selvom vi har skabt en fiktion, har vi ikke på noget tidspunkt lukket af for virkeligheden, men netop inddraget den, fordi vi ønskede at være 100 procent i synk med de aktuelle debatter og fakta på området. 'Devising'-metoden er et perfekt arbejdsredskab til det kaotiske emne, som utopi er - alle medvirkendes udsagn og tanker er i spil, og det giver en enorm skabertrang og selvrefleksionslyst.

Vi besluttede på et tidligt tidspunkt, at scenografien udelukkende skulle skabes af genbrugsmaterialer, og det har vi ikke fortrudt. Det har givet et meget autentisk og udtryksfuldt udtryk fuld af levet liv og historier.

NB Forestillingen KLILMATOPIA havde premiere i efteråret på Teater Zeppelin i København og besøger Odense Teater på turné i februar.

Teatret Zeppelin

Teatret Zeppelin er et lille storbyteater på Vesterbro støttet af Københavns Kommune.

Zeppelin åbnede som københavnsk familieteater i 1994 og henvender sig til skoleklasser og familiepublikum fra 7 år og opefter.

Teatrets speciale er ny dansk dramatik og nydramatiseringer af store børnebogsklassikere skræddersyet til målgruppen

I 2008 besøgte Teatret Zeppelin Odense Teater med forestillingen MIO MIN MIO.

Hvad sker der egentlig med klimaet?

Her kan du læse lidt om hvad forskerne regner med at der vil ske med klimaet i fremtiden. Og også lidt om, hvad der allerede sker.

Hvis man vil opleve det klima vi danskere får i slutningen af det 21. århundrede, er det en god idé at tage til Nantes i Frankrig. Det er nemlig det sted, DMI vurderer kommer nærmest det klima, som klimaforandringerne vil bringe til Danmark.

Hvor København i dag har en gennemsnitstemperatur på henholdsvis 2, 10, 20, 12 grader (januar, april, juli og oktober) har Nantes på samme tidspunkter 8, 15, 24, 17 grader.

Efteråret og vinteren vil blive mere grå og mindre hvid, sommeren vil blive længere og aftnerne lunere i hele sommerhalvåret.

Andre steder i verden vil klimaforandringerne få langt mere voldsomme og fatale følger. Lavtliggende områder vil blive oversvømmet, ørkener vil blive større. Mange gletchere bliver mindre, og kan dermed ikke længere forsyne de samme områder med vand. Nogle dyr vil uddø, andre vil finde nye steder at leve.

Læs mere i "De varme lande" (se inspirationliste)

Virkelighedens KLIMATOPIA?

Hvilke muligheder har vi for at forske og udvikle os ud af klimaproblemerne? Milliarder af mennesker fra fattige dele af verden har stadig ikke elektricitet, men det vil de gerne have og det vil skabe endnu flere klimaproblemer end vi allerede har.

Her er nogle af idéerne fra bogen "De varme lande - verdens klima - hvad sker der?" af Lars Dahlager og Michael Rothenborg

"Der findes ingen nemme løsninger når der skal findes ren energi nok til ni milliarder mennesker. Men der findes mange gode. Her er nogle af de bedste ifølge eksperterne:"

"For at skaffe nok ren energi billigt muligt, samtidig med at vi reducerer vores udledninger til det halve i 2050, skal verden på én og samme tid og hvert eneste år opføre:

- 3750 havvindmøller
- 14000 landvindmøller
- 32 atomkraftværker
- 20 naturgaskraftværker med undergrundslagring af CO₂
- 35 kulfyrede kraftværker med undergrundslagring af CO₂
- 215 mio. m² solceller
- 80 solkraftværker
- 100 biomasse-kraftværker
- 130 jordvarmeanlæg

Et antal vandkraftværker, der svarer til Canadas samlede vandenergi.

(...) Derudover skal vi energieffektivisere, skifte til elbiler eller biler med brændselsceller, få vores bygningsvarme fra solvarmeanlæg og meget andet."

"At spare på energien er uden sammenligning den mest effektive af alle klimaløsninger. I mange beregninger fra internationale organisationer leverer energieffektivitet og energibesparelser 30 - 40 % af løsningen på klimakrisen. Samtidig tjener borgere og virksomheder ofte penge på besparelsen i løbet af få år." Energieffektivisering kan for eksempel være at skifte til elsparepærer, isolere sit hus, slukke for lyset og ikke lade sine elektriske apparater stå på standby."

Træer kan optage CO₂ så det er en god idé at plante nogle flere og forsøge at undgå for meget fældning af den skov vi allerede har.

Male tage hvide. På den måde optager husene ikke så meget varme og på den

måde kan det være med til at reducerere klodens temperatur. Samtidig mindsker det behovet for aircondition, hvilket igen sparer på energien.

Vi skal blive bedre til at bruge andre energiformer end kulkraft: Jordvarme, solenergi, vindkraft, atomkraft, CO2 neutral kulkraft.

Vi skal udvikle biler der kører på brint, El eller grønnere benzin.

Læs mere i "De varme lande - verdens klima - hvad sker der?" af Lars Dahlager og Michael Rothenborg

Hvad kan du selv gøre?

Der er flere ting du kan gøre for at mindske verdens CO2 udslip:

Flyv mindre – en flyvetur til Thailand frem og tilbage udleder cirka 1,9 ton CO2 pr. person ud i atmosfæren, derfor er det langt mere klimaskånsomt at holde sin ferie i Præstø end i Phuket. Også kortere ture udleder meget CO2. En ferietur til Ita-lien med fly slipper 500 kilo CO2 ud i atmosfæren pr. person.

Kør mindre i bil – masser af danskere pendler til og fra arbejde, men udskifter man bilen med toget, nedsættes CO2 udledningen væsentligt. Hvis du ikke kan undvære bilen, kan du overveje at fylde den med flere passagerer, eller bare droppe nogle af bilturene.

Isoler dit hus – af alle klimavenlige løsninger er et velisoleret hus den bedste og billigste ifølge FN's klimapanel. Energirigtige boliger er i det hele taget en kerneløsning på vores CO2 udledning. Hvis alle boliger i Danmark blev udskiftet med nye lavenergiboliger, vil vi ifølge DTU kunne reducere energiforbruget væsentligt.

Køb et A++ køleskab – køleskabe og frysere står for 15 % af forbruget af elektricitet i danske hjem ifølge Elsparefonden. EU indførte for mange år siden en mærkningsordning, der gør det nemt at vælge et energirigtigt køleskab eller fryser. Så skift det B-mærkede ud med den højeste energistandard på markedet A++.

Klimalisten

Lad være med at køre for meget i bil

Brug elsparepærer

Flyv mindre

Isoler sit hus

Køb elektricitetsbesparende køleskabe og frysere

Sluk for dine elapparater istedet for at lade dem stå standby

Tag mobilopladeren ud af stikket når den ikke er i brug

Skru ned for radiatoren

Spis det grønt og frugt det er sæson for

Brug elkedel, når du skal koge vand

Tag korte brusebade (ca. 5 minutter)

Skru ned for gulvvarmen

Hæng dit tøj til tørre i stedet for at bruge tørretumbleren.

Idéer til gruppearbejde

For 4., 5., 6. og 7. klasse

Stort papir/karton + tykke skrivetusser udleveres til hver gruppe.
Tid til arbejdet i grupperne aftales, så alle stopper på samme tid.

OPGAVE:

Hvad tror I, der vil ske i verden på grund af klimaforandringer?

Lav en liste på jeres papir – skriv i stikordsform.

Hæng jeres plakater op, når arbejdstiden er slut.

Gå gruppevis rundt til de andre plakater og læs sammen i gruppen, hvad de andre har skrevet.

Til sidst samles op i klassen – fælles liste på tavlen.

Udvælg de punkter, der skal arbejdes med. Her kan der både arbejdes enkeltvis, parvis eller i grupper – alt efter ønske.

Aftal antal timer til arbejdet.

OPGAVE:

Vælg et tema fra fælleslisten på tavlen.

Undersøg jeres problem – hvad sker der? Hvad kan man gøre? Hvad vil der ske i fremtiden?

Forbered en fremlæggelse til jeres egen minikonference om klimaforandringer. Husk, at tilhørerne ikke ved noget om lige præcis jeres indslag.

Lav evt. et powerpoint til at understøtte fremlæggelsen.

Det hele kan evt. afsluttes med en diskussionsrunde over de hørte indslag.

OPGAVE:

Forestil jer, at I har været ude for en naturkatastrofe der, hvor I bor. Der er etableret en overlevelsesbase.

Gå evt. flere sammen om opgaven, og lav gruppevis jeres eget 'samfund' på basen.

Beskriv jeres overlevelsesbase: Hvordan er basen indrettet? Hvordan bor I? Hvordan får I mad? Hvad spiser I? Hvordan laver I maden? Hvem bestemmer? Hvilke regler har I? osv. osv. osv.

Lav evt. også en tegning/plan over jeres base.

Fremlæg jeres 'samfund' for hinanden.

Inspiration om emnet

Bogen 'Turen går til de varme lande' er ikke en rejsebog:

"De varme lande - verdens klima - hvad sker der?" af Lars Dahlager og Michael Rothenborg.

Bogen kan fåes gratis på biblioteket.

Den kan også læses her:

<http://ipaper.ipapercms.dk/Udenrigsministeriet/TGTDeVarmeLande/DeVarmeLande/> eller downloades på www.emu.dk

Læs mere om Klima på Udenrigsministeriets hjemmeside:

<http://www.um.dk/da/menu/Udviklingspolitik/Temaer/Bistanden/Verdensvejr/TurenGaarTilDeVarmeLande/>

Odense Centralbibliotek har samlet en masse links og supergode informationer på deres hjemmeside:

<http://odensebib.dk/klima>

Masser af klima-links på www.u-web.dk

Om at gå i teatret

Hermed er lidt praktisk information og idéer til, hvordan I kan forberede jeres besøg på Odense Teater.

Praktiske oplysninger

- Forestillingen begynder præcist. Når klokken ringer bedes pladsen indtaget. Kom i god tid, det kan tage tid at finde parkeringsplads og finde alle pladser i salen.
- Tasker og overtøj SKAL hænges i garderoben. Toiletbesøg skal ske inden forestillingen eller i pausen.
- Det er muligt at købe frugt, slik og drikkevarer i teatrets bar. Drikkevarer og chips-poser må ikke medbringes i salen. Slik må gerne medbringes (brug gnitrefri poser). Når I forlader jeres pladser skal I fjerne affald og slå sædet op så alle kan komme ud.
- Madpakker kan spises i Sukkerkogeriets forhal eller i Billetkontorets foyer. Fjern selv affald. Madpakker og medbragte drikkevarer må IKKE spises i salen eller i teatrets barområde.
- Mobiltelefoner skal være SLUKKEDE i salen - det er ikke nok at sætte dem på lydløs. Snak og SMS beskeder forstyrrer andre gæster og kan forstyrre teknikken på scenen.
- Odense Teater forbeholder sig ret til at bortvise publikummer, der øde lægger oplevelsen for andre med dårlig opførsel.

Forberedelse

For mange af dine elever er det måske første gang de oplever en teaterforestilling - hjælp dem med at få en god start.

- Fortæl om, hvad der skal foregå i teatret, og hvordan publikum forventes at opføre sig.
- Tal med eleverne om forestillingen inden I tager afsted. Brug www.odenseteater.dk, hvor du kan finde informationer om forestillingerne, og læse om arrangementer.
- Husk teater er et samspil mellem scene og publikum. Det foregår live lige foran jeres øjne. Det er levende mennesker, der spiller for levende mennesker. Publikum er med til at skabe den rette stemning i rummet, så I må gerne klappe, grine eller græde, det bliver forestillingen kun bedre af!

Rigtig god fornøjelse